БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

154 (6688) | 1953 оной декабриин 4, пятница | Сэн 20 мүнгэн.

Хүдөө ажахын пропагандые шэнэ зорилгонуудай хэмжээндэ хүрэтэр үргэхэ

Наукын ба түрүү дүй дуршэлэй туйлалтануудые пропагандалга, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ тэдээниие үргэнөөр нэбтэрүүлгэ хадаа хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ туйлай шухала удхашанартай. Наукын туйлалтануудые творческоор хэрэглэн, ургасые дэбжээлгэдэ, малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлгэдэ ехэ амжалтануудые туйлажа байдаг түрүү колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд манайда олон, хүдөө ажахын хэдэн зуугаад мянган түрүүшүүл бии. Хэрбээ бүхы колхозуудай болон совхозуудай хүдэлмэреэ түрүүшүүлэй жэшээгээр ябуулдаг һаань, манай орон хүдөө ажахын продуктнуудаар гүйсэд ехээр хангагдаһан байха һэн.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленум хүдөө ажахын пропагандые ябуулгадахи ехэхэн дутагдалнуудые элирүүлээд, гүрэнэй шухалын шухала энэ хүдэлмэриие хайшан гээд шэнэдхэн табиха ёһотойб гэжэ заагаһан байна. Манай саг үедэ түрүү колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай дүй дуршэлые, новаторнуудай туйлалтануудые хараадаа абангүйгөөр ажахые эрхилхэ гээшэ тэрээниие гээгдэлдэ зорюута оруулха гэһэн ябадал мүн.

Пленумһээ хойшо үнгэрһэн саг соо хүдөө ажахын пропагандые һайжаруулха талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдээ. Хэдэ хэдэн областьнууд, хизаарнууд болон республикануудта хүдөө ажахын выставкэнүүд боложо үнгэрөө, агротехническэ ба зоотехническэ шэнэ, прогрессивнэ аргануудые шудалха талаар МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, партийна болон советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй семинарнууд үнгэргэгдэжэ байна, түрүү колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдтэ экскурсяар ошолго эмхидхэгдэнэ. Түрүү дүй дуршэл дэлгэрүүлгэдэ хэблэл, радио, кино анхарал ехээр хандуулдаг болоо.

Гэбэшье, наука болон түрүү дүй дуршэлэй туйлалтануудые пропагандалгын байдал, тэдээниие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэ хадаа хүдөө ажахын үмэнэ мүнөө табигдаад байһан туйлай ехэ зорилгонуудта харюусанагүй. Хүдөө ажахын пропаганда болбол нютагай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай өөрһөө хүдөө ажахые хүтэлбэрилгын таһаршагүй хубинь үшөөл болоодүй байһаар.

Хэдэ хэдэн областьнуудта хүдөө ажахын органууд өөһэдынгөө тон шухала уялгаһаа зайсаһан байна, хүдэлмэриин түрүү аргануудые колхозно-совхозно практикада нэбтэрүүлхын тулада мүртэй юумэ хэнэгүй. Үндэр ургаса абадаг түрүү колхозууд, совхозууд болон новаторнууд Саратовска областьдо бии. Гэбэшье, тэдээнэй туйлалтанууд бусад ажахынуудай шадабари болгогдоогүй. Хүдөө ажахын областной управлени түрүү колхозуудта экскурсяар ошолго эмхидхэнэгүй, газартаряалангай ба малажалай новаторнуудай лекцинүүдые ба элидхэлнүүдые үнгэргэнэгүй. Саратов городой научно-шэнжэлэлгын зарим эмхи зургаанууд ба вузууд хүдөө ажахын пропагандада эдэбхигүйгөөр хандана. Хүдөө ажахын институт Баланлинска районой колхозуудые шефтээ абаһаар хоёр жэлһээ үлүү болоо, гэбэшье, энэ районой таряанажалда ба малажалда наукын туйлалтанууд һулаар хэрэглэгдэнэ, гурбан жэлэй агро-зоотехническэ курсанууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Ургаса дээшэлүүлхэ, малажал хүгжөөхэ талаар наукаар ба практикаар зохёогдожо, шалгагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые үйлэдбэридэ түргэнөөр, үргэнөөр нэбтэрүүлхэ тушаа Татарска АССР-эй, Новосибирскэ ба Кемеровска областьнуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд анхарал оролдолго мууса гаргана.

Түрүү дүй дуршэлые, наукын туйлалтануудые пропагандалгын муугаар табигдаһанай түлөө гансашье хүдөө ажахын органууд зэмэтэй бэшэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Партийна, советскэ олон организацинууд агрономическа пропагандын шухала хэрэгые багахан бүлэг хүдэлмэрилэгшэдтэ бараниень дам даалгажархёод, өөһэдөө хажуу тээнь байна. Хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ гээшэ түбхын түрүүндэ түрүү дүй дуршэлые, наукын туйлалтануудые шудалха, согсолхо, дэлгэрүүлхэ ябадал мүн гэдэгые тэдэнэр мартана. Партийна, советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд түрүү дүй дуршэлые дэлгэрүүлхэ шухала байһан тухай үгөөрөө хэлэхэһээ гадна, энэ дүй дуршэлые өөһэдөө шудалха, тэрээниие бүхы колхозууд болон совхозуудта нэбтэрүүлгые эдэбхитэй эмхидхэгшэд байха ёһотой.

Түрүү дүй дуршэл ба наукын туйлалтануудые пропагандалгада хэблэл ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Газетэнүүд түрүү колхозуудай, МТС-үүдэй, совхозуудай дүй дуршэл тухай статьянуудые, газартаряалангай ба малажалай түрүүшүүлэй хөөрөөнүүдые олоор толилдог болоо. Ашаг туһатай хэдэ хэдэн шэнэ номууд хэблэгдээ.

Гэбэшье, областной, хизаарнуудай ба республиканска олон газетэнүүд болон хэблэлэй газарнууд түрүү дүй дуршэл дэлгэрүүлхэ тушаа анхарал оролдолго багаар гаргана. Заримдаа эрхим колхозуудай туйлалтанууд тухай халирхайгаар, хэрэг ажалые мэдэнгүйгөөр бэшэһэн статьянууд газетэнүүдтэ толилогдоно. Редакционно хүдэлмэрилэгшэдэй удхагүй тулюур зохёолгонуудые хүдөө ажахын түрүүшүүлэй статьянууд гээшэ гэжэ толилон, советскэ хэблэлдэ харша ябадал зарим газетэнүүдэй редакцинууд гаргана.

Хэблэлэй олон газарнууд наукын ба практикын туйлалтануудые пропагандалха хүдэлмэридэ ёһотойгоор оролсоодүй байһаар. Ставропольско хизаарай хэблэлэй газар намарай шэниисын үндэр ургаса ургуулха талаар, хони үсхэбэрилхэ талаар мүнөө хүрэтэр нэтэшье мүртэй ном гаргаагүй.

Хэблэлэй зарим газарнуудай гаргаһан брошюранууд болон номууд хүдэлмэриин шэнэ арга методуудэй удхые элирүүлнэгүй, ашаг үрэнүүд яажа туйлагдааб, тэрээниие колхозно үйлэдбэриин практикада хайшан гэжэ нэбтэрүүлхэб гэжэ харуулнагүй. Түрүү ажахынуудай туйлалтанууд ба гээгдэгшэдэй байдал хоёрые сасуулан шэнжэлхэ метод оройдоошье хэрэглэгдэнэгүй.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолой эрилтын ёһоор хэблэлэй газарнууд үргэн ниитэдэ зорюулагдаһан хүдөө ажахын литература гаргалгые һайжаруулха уялгатай. Тиихэтээ хамта, литература тараалгын хойноһоо хиналтые шангадхаха хэрэгтэй. Түрүү дүй дуршэл тухай үнэтэ олон номууд деревнидэ хүрэнгүйгөөр, городской базануудта дарагдана гэжэ баримтанууд гэршэлнэ.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Общество колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдтэ хүдөө ажахын талаар лекционно пропаганда үргэнөөр эмхидхэхэ ёһотой. Гэбэшье, хэдэ хэдэн областьнуудта лекционно пропаганда хангалтагүйгөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, колхозно ба совхозно үйлэдбэриин түрүүшүүл лекци уншалгада мууса хабаадуулагдана.

Советскэ кинематографи һүүлэй жэлнүүдэй туршада хүдөө ажахын асуудалнуудаар һуралсалай ба научно-популярна үсөөн бэшэ фильмнүүдые байгуулаа. Хүдөө ажахын культурануудые тарилгын квадратно-гнездовой арга тухай үнэтэ кинофильм колхозууд болон совхозуудта ехэ амжалтатайгаар харуулагдана. Хэдэ хэдэн газарнуудта хүдөө ажахын фильмнүүдэй олон һара соо, үнгэрһэдөө хэдэн жэл соо экранда хүрэтэр ошодоггүй байһаниинь муу байна. Украинска ССР-эй Культурын министерствын прокатна конторонуудта ниитэ дээрэ 10 мянган копи тиражтай хүдөө ажахын 100 гаран ондоо фильмнүүд бии юм. Тээд энэ тон баян фонд пропагандистска ба һуралсалай зорилгоор холо дутуугаар хэрэглэгдэнэ.

Районно, областной ба республиканска хүдөө ажахын выставкэнүүд түрүү дүй дуршэлые, наукын туйлалтануудые пропагандалхын, тэдээниие үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлгын ашаг ехэтэй формо мүн. Түрүү колхоз, совхоз бүхэн, МТС бүхэн өөһэдынгөө туйлалтануудые, өөһэдынгөө дүй дуршэлые выставкэнүүд дээрэ харуулжа шадахашье, харуулха ёһотойшье байна. Тиихэдэ, гээгдэнги колхозууд болон совхозуудай показательнуудые харуулхын тулада выставкэнүүд дээрэ тусхай газарнууд үгтэхэ ёһотой, юуб гэхэдэ, сасуулалгын метод болбол түрүү дүй дуршэлые пропагандалгын эгээ ашагтай аргануудай нэгэниинь мүн.

Ороной олонхи районуудта выставкэнүүдэй үнгэргэгдэдэггүй байһаниинь гэмшэлтэй. Кабардинска АССР-тэ хүдөө ажахын республиканска выставкэ муугаар эмхидхэгдэһэн байна. Республикын Хүдөө ажахын министерство тэрээниие үнгэргэлгэдэ ёһо тэдыгээр хандаа. Зарим колхозууд экспонадуудай орондо выставкэ дээрэ гансахан плакадууд болон диаграммануудые табяа. Олон районуудһаа выставкэдэ нэгэшье экскурсант ерээгүй. Энэнэй эсэстэ выставкэ зорилгодоо хүрэжэ шадаагүй.

Механизациин училищинуудай программанууд тухай онсолон хэлэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэр хадаа агротехническэ тон шухала аргануудые гүнзэгыгөөр шудалалга хараалнагүй. Гэхэтэй хамта, агротехникын шэнэ, прогрессивнэ аргануудые бүхы механизаторнуудай, бүхы колхознигуудай оролдосотойгоор шудалха ябадалые ажал хэрэг эринэ.

Хабарай тарилтада бэлэдхэл орон дотор дэлгэрбэ. Хүдөө ажахын пропагандые колхоз ба совхоз бүхэнэй урда, МТС бүхэнэй урда табигдаад байһан зорилгонуудтай нигтаар холбохо гээшэ мүнөө гол шухала байна. Тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудай заһабарилтые амжалтатайгаар үнгэргэлгэ, малай үбэлжэлгые эмхидхэлгэ, хабарай тарилгын үрэһэ хүрэнгэ бэлэдхэлгэ, үтэгжүүлгэнүүдые бэлэдхэлгэ ба зүбөөр хадаглалга мэтын шухала участогуудта новаторнуудай дүй дуршэлые шадаал һаа үргэнөөр ашаглаха хэрэгтэй.

Хүдөө ажахын пропаганда хадаа партийна ба ниитэ гүрэнэй шухала зорилго мүн. Партийна болон советскэ организацинууд түрүү дүй дуршэлые, хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые пропагандалга эрид шангадхаха, тэрээниие мүнөө үеын эрилтэнүүдэй хэмжээндэ хүрэтэр үргэхэ ёһотой.

(«Правдын» декабриин 3-най түрүү бэшэг).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Модоной ба саарһанай промышленностиин министерствын ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэд, мастернууд, хүтэлбэрилхы ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые орденууд ба медальнуудаар шагнаха тухай

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-һээ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1951 оной мартын 28-най Указтай зохилдуулан, үни удаан сат соо һайнаар хүдэлмэрилһэнэй түлөө шагнаха гэбэл:

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР

1. **Тугутов** Дамби Рабдановичые—Сэлэнгын леспромхозой түмэршэ дархан.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

1. **Казазаев** Никита Антипатовичые—Курбын леспромхозой модо отологшо.

2. **Кузменко** Кирилл Антоновичые—Хандагатайн леспромхозой машинист.

„АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ“ МЕДАЛЯАР

1. **Агильдин** Прокопий Тихоновичые—Хандагайн леспромхозой ашаа буулгагша.

2. **Андреев** Алексей Ивановичые—Курбын леспромхозой шофер.

3. **Афанасьев** Наум Петровичые—Хориин леспромхозой шофер.

4. **Ахмедьянов** Шайхатин Гатнулинович — Курбын леспромхозой электро-хюрөөгэй моторист.

5. **Безуглов** Федор Ивановичые—Баргажанай леспромхозой технорук.

6. **Белых** Александр Варфоломеевичые — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой слесарь.

7. **Бирюков** Александр Митрофановичые—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой шофер.

8. **Борисов** Иван Селантьевичые—Курбын леспромхозой мастер.

9. **Бурдуковский** Харитон Яковлевичые—Курбын леспромхозой модо таллуулагша.

10. **Бутакова** Зинаида Павловнае—Онохойн лесокомбинадай мастер.

11. **Вахрушев** Василий Поликарповичые—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой участогай начальник.

12. **Гуцол** Иван Трофимовичые—«Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр замай главна кондуктор.

13. **Иванова** Анна Константиновнае—Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэн.

14. **Казазаев** Харитон Никитовичые—Курбын леспромхозой модо таллуулагша.

15. **Кашин** Аким Степановичые—Эрийскэ леспромхозой шофер.

16. **Кокорин** Илларион Михайловичые—Сэлэнгын леспромхозой моторист.

17. **Коллегов** Иван Тимофеевичые—Хандагатайн леспромхозой механик.

18. **Липина** Надежда Григорьевнае—Байкальска леспромхозой десятник.

19. **Лоханин** Тимофей Петровичые—Хандагатайн леспромхозой модо таллуулагша.

20. **Лужников** Роман Лаврентьевичые—Черемуховска леспромхозой шофер.

21. **Максимов** Алексей Филипповичые—Сэлэнгын леспромхозой түмэршэ дархан.

22. **Матвиевский** Георгий Гермоновичые—Сэлэнгын леспромхозой лесобиржын начальник.

23. **Машанова** Елена Андрияновнае—Хандагайн леспромхозой десятник.

24. **Михайлов** Михаил Матвеевичые — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой шофер.

25. **Морозов** Иван Никитичые — Черемуховска леспромхозой модо бэлэдхэлэй пунктын начальник.

26. **Мурзин** Михаил Семеновичые—Хандагатайн леспромхозой составитель.

27. **Нагаев** Степан Александровичые—Хандагайска леспромхозой ашаа тээгшэ.

28. **Пантюхин** Иван Даниловичые—«Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр замай бригадир.

29. **Печкин** Афанасий Дмитриевичые—Онохойн леспромхозой слесарь.

30. **Разуваев** Петр Кононовичые—Сэлэнгын леспромхозой модо тээгшэ.

31. **Редько** Иннокентий Денисовичые—Черемуховска леспромхозой модо бэлэдхэлэй пунктын начальник.

32. **Романов** Ардолион Семеновичые—«Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр замай машинист.

33. **Суханов** Георгий Степановичые—Хандагатайн леспромхозой машинист.

34. **Тютрин** Кузьма Романовичые—Онохойн лесокомбинадай шофер.

35. **Черных** Андрей Илларионовичые—Сэлэнгын леспромхозой ашаа тээгшэ.

36. **Шатанов** Гомбо Урбогаровичые—Баргажанай леспромхозой мастер.

37. **Эпов** Иван Поликарповичые—Хориин леспромхозой моторист.

38. **Эрманис** Ксения Никифоровнае—Байкальска леспромхозой формировщик.

39. **Южаков** Михаил Михайловичые—Курбын леспромхозой моторист.

„АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ“ МЕДАЛЯАР

1. **Алексеев** Тимофей Аверьяновичые—Хандагатайн леспромхозой мастер.

2. **Андреев** Иван Стратоновичые—Байкальска леспромхозой шофер.

3. **Арефьев** Архип Савиновичые—Хориин леспромхозой ашаа буулгагша.

4. **Бадмаев** Гомбо Дамбаевичые—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой электро-хюрөөгэй моторист.

5. **Бадмаев** Дамба Петровичые—Хандагатайн леспромхозой электро-хюрөөгэй моторист.

6. **Балаганский** Федор Андреевичые—Онохойн лесокомбинадай хүдэлмэришэн.

7. **Бальчиков** Николай Пантелеймоновичые—Курбын леспромхозой шофер.

8. **Беляев** Александр Федоровичые Баруун-Тарбагатайн леспромхозой шофер.

9. **Болонев** Илья Никифоровичые—Хандагатайн леспромхозой тракторист.

10. **Еружинский** Иван Михайловичые—Эрийскэ леспромхозой модо таллуулагша.

11. **Бурдуковский** Денис Егоровичые— Курбын леспромхозой модо отологшо.

12. **Бузин** Алексей Алексеевичые—Эрийскэ леспромхозой слесарь.

13. **Быстриков** Данил Михайловичые—Хандагатайн леспромхозой мастер.

14. **Гаврилов** Семен Ивановичые — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой модо таллуулагша.

15. **Ганеев** Гайси Харитоновичые—Курбын леспромхозой модо таллуулагша.

16. **Гнеушев** Александр Семеновичые—Шулуутайн леспромхозой крановщик.

17. **Горелов** Михаил Васильевичые—Черемуховска леспромхозой тракторист.

18. **Гордина** Екатерина Васильевнае—«Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр замай станциин дежурна.

19. **Гостева** Мария Георгиевнае—«Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр замай стрелочник.

20. **Гынденов** Даши Сондуровичые—Черемуховска леспромхозой шофер.

21. **Давыдов** Борис Митрофановичые—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой шофер.

22. **Данчинов** Владимир Николаевичые—Эрийскэ леспромхозой модо таллуулагша.

23. **Денисов** Степан Филимоновичые—Черемуховска леспромхозой шофер.

24. **Добров** Александр Григорьевичые—Хандагайн леспромхозой механик.

25. **Добрынин** Иван Спиридоновичые—Эрийскэ леспромхозой шофер.

26. **Думнов** Севастьян Ивановичые—Итанцын леспромхозой тракторист.

27. **Емельянов** Василий Григорьевичые — Хандагайн леспромхозой ашаа тээгшэ.

28. **Еремеев** Иннокентий Прокопьевичые — Хандагайн леспромхозой ашаа тээгшэ.

29. **Жалсараев** Цыдып Эрдынеевичые — Курбын леспромхозой моторист.

30. **Жерлов** Григорий Денисовичые—Эрийскэ леспромхозой шофер.

31. **Жерлов** Карп Макеевичые—Эрийскэ леспромхозой модо таллуулагша.

32. **Жерлов** Кирилл Макеевичые—Эрийскэ леспромхозой модо таллуулагша.

33. **Зимин** Михаил Семеновичые—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой шофер.

34. **Золотарев** Филорет Лазаревичые — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой шофер.

35. **Зубакин** Николай Яковлевичые—Хандагатайн леспромхозой мастер.

36. **Иванов** Виктор Петровичые—«Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр замай главна кондуктор.

37. **Иванов** Кирилл Еремеевичые—Курбын леспромхозой модо таллуулагша.

38. **Истомин** Виктор Дмитриевичые — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой шофер.

39. **Кавелин** Иван Мироновичые—Онохойн лесокомбинадай машинист.

40. **Казадаев** Василий Агеевичые — Хориин леспромхозой шофер.

41. **Колашников** Виктор Кондратьевичые — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой шофёр.

42. **Каськов** Василий Афанасьевичые — Хандагайн леспромхозой шофер.

43. **Кичмарев** Кирилл Лаврентьевичые — Баргажанай леспромхозой хүдэлмэришэн.

44. **Конюхов** Анатолий Васильевичые — Хандагатайн леспромхозой слесарь.

45. **Кривошеев** Дмитрий Филипповичые — Хандагайн леспромхозой слесарь.

46. **Котельников** Анатолий Григорьевичые — Эрийскэ леспромхозой шофер.

47. **Кузьминых** Федор Викторовичые — Эрийскэ леспромхозой модо таллуулагша.

48. **Куприянов** Андрей Евсеевичые—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой электромеханик.

49. **Кушнарев** Иван Никитовичые—Эрийскэ леспромхозой шофер.

50. **Лобанов** Иван Васильевичые Онохойн лесокомбинадай слесарь.

51. **Лобанова** Екатерина Илларионовнае — «Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр замай станциин дежурна.

52. **Лукьянов** Степан Степановичые — Хандагатайн леспромхозой крановщик.

53. **Максимов** Георгий Александровичые — Хандагайн леспромхозой шофер.

54. **Мартынов** Алексей Кондратьевичые — Курбын леспромхозой шофер.

55. **Максимов** Виктор Ивановичые — Эрийскэ леспромхозой шофер.

56. **Мартынов** Федор Григорьевичые — Черемуховска леспромхозой модо таллуулагша.

57. **Маслов** Сидор Серапионовичые— Хандагатайн леспромхозой машинист.

58. **Матвеева** Агафья Александровнае — Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэн.

59. **Машанов** Михаил Константиновичые — Хандагайн леспромхозой шофер.

60. **Михайлов** Артем Изотовичые — Хандагайн леспромхозой модошо дархан.

61. **Михалева** Анна Григорьевнае — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой десятник.

62. **Милованцев** Максим Алексеевичые — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой электро-хюрөөгэй моторист.

63. **Миронова** Анна Кирилловнае—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй участогай ахалагша бухгалтер.

64. **Миронов** Георгий Афанасьевичые — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой инженер.

65. **Мурга** Андрей Степановичые—Хандагатайн леспромхозой диспетчер.

66. **Мурзин** Иван Иннокентьевичые—Курбын леспромхозой электромеханик.

67. **Носков** Филипп Ивановичые—Хандагатайн леспромхозой ахалагша кондуктор.

68. **Осокин** Дмитрий Пахомовичые—Курбын леспромхозой модо отологшо.

69. **Пагин** Андрей Николаевичые—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой электромеханик.

70. **Папулов** Александр Васильевичые — Хандагатайн леспромхозой машинист.

71. **Паршуков** Михаил Иосиповичые — Курбын леспромхозой шофер.

72. **Пахомов** Михаил Поликарповичые — Курбын леспромхозой электромеханик.

73. **Поплевин** Григорий Григорьевичые — Курбын леспромхозой шофер.

74. **Портнягина** Пелагея Сергеевнае—«Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр замай бригадир.

75. **Сардабаев** Цырен Сардабаевичые — Хандагатайн леспромхозой модо таллуулагша.

76. **Сафонова** Зинаида Ивановнае—Хандагатайн леспромхозой ахалагша бухгалтер.

77. **Сафин** Минул — Сэлэнгын леспромхозой ашаа тээгшэ.

78. **Сафронов** Сергей Михайловичые — Черемуховска леспромхозой шофер.

79. **Сердюков** Николай Степановичые — Хандагатайн леспромхозой токарь.

80. **Серебренников** Николай Георгиевичые—«Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр замай станциин дежурна.

81. **Симонов** Антон Семеновичые — Байкальска леспромхозой модо таллуулагша.

82. **Сластин** Ермил Михайловичые — Шулуутайн леспромхозой мастер.

83. **Слепов** Прокопий Алексеевичые—Курбын леспромхозой шофер.

84. **Спиридонов** Давид Иблезичые — Курбын леспромхозой шофер.

85. **Стародумова** Александра Афанасьевнае — «Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр замай проводник.

86. **Сухоруков** Павел Семеновичые — Байкальска леспромхозой мастер.

87. **Сучков** Яков Епифановичые—«Бурмонголлес» трестын Шулуутайн түмэр харгын главна кондуктор.

88. **Сухих** Иван Валентиновичые—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой лесопунктын начальник.

89. **Тенгайкин** Николай Андреевичые—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой шофер.

90. **Терентьев** Роман Ивановичые — Хандагайн леспромхозой шофер.

91. **Томсон** Трифон Григорьевичые — Байкальска леспромхозой техник.

92. **Трушин** Михаил Ермолаевичые — Хандагатайн леспромхозой ашаа тээгшэ.

93. **Тулаев** Василий Ивановичые—Хандагатайн леспромхозой слесарь.

94. **Уваров** Никита Ивановичые — Хандагайн леспромхозой шофер.

95. **Ульмасова** Мария Петровнае—Хандагатайн леспромхозой осмотрщик.

96. **Филиппов** Николай Евдокимовичые — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой токарь.

97. **Холмогоров** Герасим Михайловичые — Хандагатайн леспромхозой шофер.

98. **Цыренов** Данзан Эрдынеевичые— Курбын леспромхозой шофер.

99. **Черкашина** Раиса Васильевнае—Баруун-Тарбагатайн леспромхозой десятник.

100. **Черных** Абросим Назаровичые—Сэлэнгын леспромхозой ашаа тээгшэ.

101. **Шигин** Иван Ульяновичые—Хандагатайн леспромхозой механик.

102. **Шитин** Филорет Ивановичые — Хандагатайн леспромхозой ахалагша кондуктор.

103. **Шорстова** Татьяна Евгеньевнае — Баруун-Тарбагатайн леспромхозой десятник.

104. **Шульгин** Георгий Михайловичые — Черемуховска леспромхозой электромеханик.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **К. ВОРОШИЛОВ.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **Н. ПЕГОВ.**

Москва, Кремль.
1953 оной ноябриин 3.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Колхозуудай экономикые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн хүтэлбэрилхэ

Кударын аймагай партийна конференци

Кударын аймагай IX партийна конференци болобо. Партиин айкомой хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл айкомой секретарь нүхэр Федоров хэбэ.

Партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, аймагай партийна организаци тоосоото үе соогоо зарим тэды амжалта туйлаа, колхозуудай ниитын ажахы урда урда жэлнүүдэйхидэ орходоо нилээд хүгжөөгдэжэ байна гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэһэн делегадууд тэмдэглэбэ.

Аймагай колхозууд малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые энэ жэлдэ эбэртэ бодо малаар, адуу моридоор, гахайгаар ба шубуугаар дүүргэһэн байна. Машинно-тракторна станцинууд 1952 онойхидо орходоо 18 мянган гектар ехэ газар 1953 ондо элдүүрилээ. Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха даалгабаряа аймагай колхозууд болзорһоонь урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур ехэ хэмжээнэй ороо һо, һү ба бусад продуктнуудые гүрэндэ тушаагаа.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэһэн делегадууд партиин айкомой хүдэлмэридэ байһан горьтойхон дутагдалнуудые элирүүлһэн байна. Аймаг дотор олохон колхозууд малажалаа хангалтагүйгөөр эрхилнэ. Адуу малһаа тон бага ашаг шэмэ абтана. Олонхи колхозууд һаамхай үнеэн бүриһөө миил 500—600 литр һү һаадаг. Тиихэдэ хонин бүриһөө дунда жэшээгээр 1,5 килограмм нооһон хайшалагдана.

Харууһанай муу байһан ушарһаа олон мал гарзална. Орооной кампани хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Энэ ушарһаа 1953 ондо 100 эхэ мал бүриһөө миил 72 тугал 61 хурьган абтаһан байна. Колхозууд үнеэд үсөөнтэй. Үнеэдэй тоо эбэртэ бодо малай тоогой миил 27 процент болоно.

Малажалые амжалтатайгаар хүгжөөхэ гол шухала услови болохо тэжээлэй база байгуулагдажа шадагдаагүй. Сабшалангай болон бэлшээриин газарнуудые һайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэдэггүй. Мүнөө аймагай колхозууд үбэлэй үедэ малдаа гүйсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлгүй байна. Гадна, малай олонхи байранууд заһабарилагдаадүй, задагай зангаараа.

Мүн таряанажалшье горьтойхон тээгдэлдэ оронхой. Газартаряалангые эрхилхэ культура доодо хэмжээндэ байна. Аймагай колхозууд ногоо тарилгын зүб севооборотдой боложо шадаадүй. Таряанай болон сабшалангай уһалагдахаар ехэ газартай аад, энэ арга боломжо хэрэглэгдэнэгүй. Ехэ-Кударын, Хамнигадайн машинно-тракторна станцинууд хабарай ба намарай пар хахалха даалгабаряа дүүргэдэггүй, газараа муугаар элдүүрилдэг юм. Наукын туйлалтанууд, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл олоной шадабари болгогдон дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Энэ ушарһаа ороо һото культурануудай бага ургаса абтана.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумһээ хойшо нилээд сагай үнгэрбэшье, партиин айком хүдэлмэрээ шэнэдхэн табижа шадаадүй байна. Энэ дутагдалые делегадууд нүхэд Гомбоев, Громов, Шагланов, Балдуев, Кривогорницын ба бусад тон зүб тэмдэглээ.

—Партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд ехэнхи сагаа кабинедтээ һуужа үнгэргэдэг, — гэжэ нүхэр Громов шүүмжэлбэ. Партиин айкомой секретарь нүхэр Дробышева партийна организацинуудта зохихо туһаламжа үзүүлдэггүй, харин хүдэлмэрилэгшэдые дэмы хооһоор зарихра зандарха ябадал гаргадаг. Хрущевой нэрэмжэтэ манай колхоз аймагай центртэ юм. Теэд партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд манда тон үсөөн ерэдэг, лекци, элидхэлнүүдые уншадаггүй шахуу гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Партийна эхин организацинуудта партиин айкомой анхаралгүйгөөр хандадаг тухайда, колхозуудай экономикые гүнзэгыгөөр тэрэнэй шэнжэлжэ үзэдэггүй тухайда нүхэр Шагланов хэлэһэн байна.

Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, конференциин делегат нүхэр Вавилкин үгэ хэлэхэ зуураа, экономическа талаараа гээгдэнги колхозуудта партиин айкомой бюрогой ба машинно-тракторна станциин зүгһөө зохихо анхарал хандуулагдадаггүй гэжэ тэмдэглэбэ.

Мүн энээн тухайда Ждановай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Гомбоев хэлэһэн байна.

—КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой гараһаар 3 һара үнгэрбэ. Гэбэшье, партиин айкомой секретарьнууд нүхэд Федоров, Надагуров, Дробышева гэгшэд, мүн машинно-тракторна станциин дирекцинүүд хуушан янзаараа хүдэлмэрилһэн зангаараа, хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ арга методээ шэнэдхэн заһаадүй байна. Колхозуудай бодото байдалые тэдэнэр һайнаар мэдэдэггүй, партиин айкомой секретарьнууд колхозуудые халта дайраад лэ гэдэргээ гүйлгэлдэжэ бусашадаг, ниитын ажахые хүгжөөхэ гол шухала асуудалнуудые шиидхэхын түлөө зохихо оролдолго хүсэлэл гаргадаггүй, — гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ.

Кадрнуудые зүбөөр шэлэн дэбжүүлхэ, гүйсэдхэлые шалгаха хэрэг аймагай партийна, советскэ ба ажахын организацинуудта хангалтагүйгөөр табигданхай. Партиин айком кадрнуудые шэлэн олохо хэрэгтээ зарим ушарта алдуу гаргадаг, хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ залуу хүдэлмэрилэгшэдые, илангаяа эхэнэрнүүдые дэбжүүлхэ ябадалда айкомой хүдэлмэрилэгшэд харюусалгагүйгөөр хандана. Мүнөө колхозуудай 17 түрүүлэгшэнэрэй оройдоо нэгэниинь хүдөө ажахын мэргэжэлтэ байха юм. Зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр хүтэлбэрилхы хүдэлмэриин дүй дүршэлшьегүй, зохихо бэлэдхэлшьегүй байна.

Конференциин делегадууд идеологическа хүдэлмэридэ ехэ анхаралаа хандуулһан байна. Коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Зарим кружогуудай ба политһургуулинуудай занятинууд идейнэ талаараа һула муугаар үнгэргэгдэнэ. Бэеэ даагаад һурадаг коммунистнуудай һуралсалые хинан шалгаха хэрэг муугаар табигданхай.

Тэрэшэлэн ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд бии байна. Энээн тухайда делегадууд нүхэд Ключерев, Лаврентьев ба бусад хэлээ.

Эдэ дутагдалнууд ямар ушарһаа үзэгдэнэб гэхэдэ, партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие партиин айком һулаар табиһан, дутуу дундануудтаяа эбсэдэг, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ ёһотойгоор дэлгэрүүлдэггүй байна. Мүн партиин айком, колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинууд КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолтой дашарамдуулан баталан абаһан хэмжээ-ябуулгануудаа бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандана гэжэ олохон делегадууд тэмдэглэбэ.

Конференциин хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр В. И. Дубровский хабаадалсаа.

Конференци хадаа партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдаһан дэлгэрэнгы тогтоол абаһан байна.

***

Һүүлээрнь КПСС-эй айкомой эмхидхэлэй пленум болобо. Партиин айкомой нэгэдэхи секретаряар **Н. В. Федоров**, секретарьнуудаар нүхэд **К. М. Пашин, Б. М. Надагуров** гэгшэд һунгагдаба.

Коммунистнуудай һуралсалые хүтэлбэрилгэ—парторганизациин шухала зорилго мүн

Манай колхозой парторганизаци партийна һуралсалай эхилхэһээ түрүүн политһургуулинууд ба кружогуудые бүридхэлгэдэ анхаралтайгаар хандаһан байгаа. Политһургуулинууд болон кружогуудые бүридхэхэдээ коммунист бүхэнэй бэлэдхэл ба юрэнхы һуралсал хараадаа абаһан байнабди. Һуралсалай жэлэй эхилхэһээ түрүүн манай парторганизаци суглаа татажа, һуралсалай шэнэ жэлдэ партийна гэгээрэлэй талаар коммунистнуудай зорилгые зүбшэн хэлсээ һэн. Нүхэд Ф. Т. Земзеров, П. А. Алексеева, Г. А. Сафонов гэгшэд партийна суглаан дээрэ пропагандистнуудаар баталагдаһан байна. 12 коммунистнууд кружогто, 27 коммунистнууд ба партийнабэшэ 1 эдэбхитэн политһургуулида һуралсана. «КПСС-эй 50 жэл», «СССР-эй Верховно Соведэй V-дахи сессиин шиидхэбэринүүд», «КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол» гэһэн темэнүүдые һуралсалай шэнэ жэлэй эхинһээ үзэжэ дүүргээд, мүнөө һуралсалайнгаа гол программаар материалнуудаа үзэжэ эхилээбди. Үзэһэн материалнуудаа һурагшад һайнаар ойлгоо гэжэ эдэ темэнүүдээр үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүд харуулаа.

КПСС-эй түүхэ шудалха кружогой пропагандист нүхэр Ф. Т. Земзеров занятяа идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэнэ. Тэрэ хадаа үзэһэн материалаа нютагай байдалтай холбон, һурагшадтаа ойлгосотойгоор хэлэжэ үгэдэг юм. Земзеровэй хүтэлбэрилдэг кружогой һурагшад бултадаа конспект табидаг. Энэ кружогой бүхы һурагшад үзэһэн материалаараа хөөрэлдөө үнгэргэлгэдэ ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Колхозой түрүүлэгшэ С. Г. Бадмаев, түрүүлэгшын орлогшо П. Ф. Синицын, коммунистнууд Д. Ц. Юмов, Б. Г. Санданов, Е. Н. Поздняков гэгшэд үзэһэн материалаа яһала һайнаар ойлгоо. Тэдэнэр занятинуудтаа харюусалгатайгаар хандадаг, нэгэшье занятяа гээдэггүй. Тэдэнэр гансал пропагандистынгаа хэлэһэн материалаар хизаарладаг бэшэ, харин өөһэдөө элдэб номуудые, журналнуудые уншаад, конспект табидаг юм.

Коммунистнуудай юрэнхы эрдэмые дээшэлүүлхэ талаар манай парторганизаци зарим тэды хүдэлмэри хэһэн байна. Үнгэрөөшэ һуралсалай жэлнүүдтэ зарим коммунистнуудынай юрэнхы эрдэмэйнгээ бага байһанһаа боложо, занятинуудтаа эдэбхигүйгөөр хандадаг, үзэһэн материалаа мууса ойлгодот байгаа. Энэ дутагдалые усадхахын тулада юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхэ һургуули манай колхоздо нёдондо жэлдэ түрүүшынхеэ эмхидхэгдэһэн байгаа. Мүнөө жэлдэ парторганизациимнай дэргэдэ юрэнхы эрдэм дээшэлүүлхэ 3 һургуули хүдэлмэрилнэ. Коммунистнууд нүхэд М. В. Сафонов, Г. М. Сафонов, К. А. Сафонов, Б. Д. Гомбоев, Ч. Р. Норбоев, Д. Арьяев, Б. Ц. Цоктоев ба бусад энэ һургуулиин ашаар һуралсалайнгаа түрүүшын жэлэй программые амжалтатайгаар дүүргээд, мүнөө эрдэмээ саашань дээшэлүүлжэ байна. Залуу багша нүхэр Максимова даалгагдаһан хүдэлмэридөө һайнаар хандадаг, занятяа һайнаар үнгэргэдэг.

Һуралсалай энэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдтэ манай партийна гэгээрэлэй сетьдэ дутагдалнууд байһан юм. Нүхэд Г. А. Сафоновой, П. А. Алексеевэй хүтэлбэрилдэг политһургуулинуудта һуралсалай үдэрнүүдые хойшолуулха ябадалнууд нэгэтэбэшэ ушараа. Мүн тэдэ пропагандистнууд һурагшадтаа нарин хиналта табяагүй, тэрээнһээ боложо зарим нүхэд —Д. Занданов, В. Сафонов, И. Куренков, В. Сизых гэгшэд ямаршье шалтагаангүйгөөр занятидаа ерэдэггүй, үзэһэн материалдаараа конспект табидаггүй байба. Тэрээнһээ гадна, пропагандист нүхэр Сафонов Г. А. занятихэхэдээ нютагай ажахын зорилгонуудые үзэхэ материалтаяа холбожо хэлэдэггүй һэн. Тиимэһээ һурагшадынь хөөрэлдөөнүүдтэ эдэбхигүйгөөр хабаадалсажа, занятиинь һонирхолгүйгөөр үнгэргэгдэдэг байһан юм.

Эдэ бүхы дутагдалнуудаа усадхахын түлөө пропагандистнууд нүхэд Сафонов Алексеев хоёрые партийна бюро дээрэ шагнажа, тэдэнэй хүдэлмэридэ бии байһан дутуунуудые заагаад, гээгдэлээ усадхаха, занятиингаа идейнэ удхашанарые һайжаруулха тухай заабаринуудые тэдээндэ үгэһэн байна. Коммунистнууд нүхэд В. Сизых, З. Занданов, А. Перевалов, Н. Темешев, Б. Занданов гэгшэдтэ занятинуудые гээһэнэйнь түлөө партийна бюрогой шиидхэбэреэр шанга һануулга хэгдэһэн байна. Манай партийна организаци гансал бюрогой зүблөөнүүдые үнгэргөөд дүүрэшэдэг бэшэ юм. «Политһургуулинуудай, кружогуудай ба юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудай һуралсал тухай» гэһэн хэлсэхэ зүйлтэй партийна суглаанууд бүхы 4 партийна группануудта үнгэргэгдэһэн байна.

Эдэ абтаһан хэмжээнүүдэй ашаар политһуралсал һайжаруулагдажа, һурагшад занятидаа оролдосотойгоор хандадаг, занятида гээгдэхэ ябадал үсөөрүүлэгдэһэн, занятиин идейнэ удхашанарынь дээшэлүүлэгдэһэн ба һуралсалай программаһаа гээгдэхэ ушарнууд усадхагдаһан байна.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ политическэ һуралсалай талаар бии байгаа дутагдалнуудаа дары усадхаха ба коммунистнуудай марксистско-ленинскэ эрдэм шудалха хэрэгые үдэр бүриин хинамжадаа абажа байха гээшэ манай партийна организациин гол зорилго болоно.

Б. Санжиев, Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой партбюрогой секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой племенной моридой-товарна фермые даагша Илларион Дорофеевич Ревенский адуу мори үсхэбэрилгээр һайн амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө хүдөө ажахын республиканска зүблөөндэ хабаадалсаһан байна.

З. Веснинагай фото.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

ШЭНЭ БИБЛИОТЕКЭНҮҮД

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай тоо жэл ерэхэ тудам олошорно. Үнгэрэгшэ зун «Улаан Шулуутай» колхоздо библиотекэ нээгдээ. Тус библиотекэдэ 900 гаран том ном тоологдоно.

Һүүлэй үедэ тус бүридөө 500 гаран том номтой шэнэ библиотекэнүүд Шэнэ-Заганай болон Сутайн сомонуудай Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта нээгдээ.

ИЛЬИЧЫН ЛАМПОЧКАНУУД

«Победа» гэжэ хүдөө ажахын артель 75 мориной хүсэтэй электростанци ашаглалгада оруулба. Тус станци даб дээрэ колхозниГуудай 100 гаран гэртэ гэрэл үгөө.

Саашадаа бүхы колхозниГуудай гэр байранууд гэрэлтүүлэгдэхэһээ гадна, колхозой үйлэдбэриин һалбаринууд тэрэнэй хүсөөр механизацилагдаха байна.

МЕХАНИЗАТОРАЙ БҮЛЭ

Хонхолойн МТС-эй комбайнер 64 наһатай Авдей Якимович Киреев 19 жэл соо механизатораар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Киреев жэлэй сезон соо самоходно комбайнаар 440 гектар талмайн таряа хуряаһан байна.

Тэрэнэй хүбүүд — Яким, Афанасий гэгшэд тус МТС-эй механизаторнууд, Иван гэжэ хүбүүниинь автобазын шофёр юм.

ЭРХИМ АНГУУШАН

«Улаан Шулуутай» колхозой гэшүүн Тэхэ Санжиев аймагай эрхим ангуушан юм. Тэрэ хадаа нёдондо жэлэй агнууриин сезон соо ан бариха даалгабаряа 300 процент дүүргэһэн байгаа.

Мүнөө нүхэр Санжиев ноябриин 3 үдэр соо 8 шэлүүһэ, 2 зээгэ барижа, сезонойнгоо түсэб 166 процент дүүргэбэ.

Ц. Намдаков.

Барилгын-монтажна бригаданууд

Аймагай колхозуудта туһаламжа үзүүлхын тула Бичурын, Бага-Куналейн, Окино-Ключевскойн МТС-үүд 10—12 хүнһөө бүридэһэн 2—2 барилгын-монтажна бригадануудые бии болгоо.

Мүнөө тэдэ бригаданууд хүдөө ажахын артельнүүдтэ хүдэлмэрилжэ байна. Жэшээлхэдэ, Бага-Куналейн МТС-эй бригада «Коммунизм» колхоздо малай байранууды барижа эхилээ. МТС-эй бусад бригаданууд барилгын модо ба материалнуудые бэлдэнэ.

Эдэ бригадануудай хүсөөр Круминай нэрэмжэтэ колхоздо 400 гаран кубометр, Логовскиин нэрэмжэтэ колхоздо 200 кубометр барилгын модон бэлдэгдэжэ, барилгынгаа газарта шэрэгдэһэн байна.

М. Фалилеев.

ШЭНЭ НОМУУД

Һаяхан Улан-Удын «Бурмонторгын» номой магазинууд ба киоскнуудта бүлэг шэнэ номууд абтаба. Тэдэнэй тоодо иимэ номууд бии:

Чу Шао-тан. Шэнэ Хитадай географи. Хитад хэлэнһээ оршуулга, 22 түхэриг 60 мүнгэ сэнтэй.

В. Х. Буйницкий. Антрактика. 1 түхэриг 40 мүнгэ сэнтэй.

Н. А. Некрасов. Гурбан томоор хэблэгдэхэ зохёолнуудайнь нэгэдэхи том. 6 түхэриг 30 мүнгэ сэнтэй.

Ги де Мапассан. Рассказууд ба статьянууд. 2 түхэриг 70 мүнгэ сэнтэй.

Худалдаа наймаанай хэлсээ баталха тухай Советско-Индийскэ коммюнике

Хани барисаата харилсан ойлголсолгын оршон байдалда боложо амжалтатайгаар дүүрэһэн хэлсээнүүдэй ашаар, тэгшэ эрхэтэй, хэн хэндээ туһатай байхын үндэһэ һуури дээрэ хоёр ороной хоорондо худалдаа наймаанай харилсаануудые бүхы хэмжээгээрнь хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ гэжэ хараалһан хэлсээн СССР-эй ба Индиин хоорондо 1953 оной декабриин 2-то Делидэ баталагдаба.

СССР-эй ба Индиин хоорондохи худалдаа наймаанай түрүүшын хэлсээн болохо энэ хэлсээн хадаа худалдаа наймаанай ба суднаар ябалгын гуримые, мүн оронуудай хоорондо тоосоо хэхэ гуримые тогтооно.

Индиһээ Советскэ Союзда абаашахаар хараалагдаһан индийскэ товарнуудай тоодо хэлсээнэй нэгэдэхи жэлдэ джутозо зүйлнүүд, сай, кофе, тамхин, шеллак, хара перец, амтатай бусад зүйлнүүд, ноохон, элдэб арһан, ургамалай ба эфирнэ тоһон, мүн бусад хэдэн олон товарнууд оролсоно.

СССР-һээ Индидэ эльгээгдэхэ советскэ товарнуудай списогтэ ороо һо (шэниисэ, ячмень), нефть ба нефтепродуктнууд, барилгын модо ба саарһа, түмэрөөр ба болдоор хэһэн зүйлнүүд, химикали, будагууд, эмүүд, оптико, кинофильмнүүд, хэблэлэй зохёолнууд ба бусад товарнууд, мүн промышленна олон түхеэрэлгэ, тэрэ тоодо шахтна, үрэмдэн малталгын, харгы барилгын түхеэрэлгэ, экскаваторнууд, компрессорнүүд, электротүхеэрэлгэ, мүн текстильнэ, гуталай, эдеэ хоолой ба полиграфическа промышленностьда хэрэгтэй түхеэрэлгэ, тракторнууд ба хүдөө ажахын машинанууд, элдэб янзын станогууд ба инструментнүүд оролсоно.

Худалдаа наймаанай хэлсээ баталхатай нэгэн доро Талианууд хадаа Индидэ СССР-эй Худалдаа наймаанай Түлөөлгэтэ газарые байгуулха ба тэрэнэй статут тухай, мүн Индидэ советскэ түхеэрэлгые эльгээхэ ябадалтай холбоотой техническэ туһаламжые Советскэ Союзай үзүүлхэ тухай бэшэгүүдые хоорондоо абалсаһан байна.

Советскэ Талаһаа — СССР-һээ Индидэ байгаа Посол М. А. Меньшиков, Индийскэ Талаһаа—худалдаа наймаанай ба промышленностиин министрын нэгэдэхи орлогшо Айенгар хэлсээндэ гар табиба.

Читын областьтой социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлхын түлөө тэмсэе!

Үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һаахаб

Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Анна Ещенкын хөөрөөнһөө

Партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум хадаа хүдөө ажахые, илангаяа малажалые улам саашадань хүгжөөхэ, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые хараалһан байна.

Энэ тогтоолые угаа баяртайгаар угтан абаад, тэрэниие бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулха зорилготойгоор ажаллажа байнаб.

Мүнөө харууһалжа байһан 10 үнеэдээ тобир тарганаар ондо оруулжа байнаб. Һаамхай үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха гэжэ социалистическэ уялга абаһан аад, энэ жэлэй 10 һарын туршада үнеэн бүриһөө 2106 литр һү һаагааб.

Үнеэдэй һү үгэлгые дээшэлүүлхын тула тэдэниие тугаллахаһаань 2 һара түрүүн шэргээхэ хэрэгтэй. Үнеэдэй бухада ороһон сагые мэдэжэ абабал, тэрэнэй тугаллаха сагые тодорхойлходо бэлэн.

Би тугаллаха үнеэдые шэргээһэнэй һүүлээр рационниень хубилгадагби. Тэдэндэ шэмэтэ болон концентрированнэ тэжээл эдюулжэ эхилхэдэ үнеэнэй бэе һайжаржа, эхэ соохи тугалынь һайнаар бэежэдэг юм.

Тугаллахаһаань 10 хоног түрүүн үнеэдые түрэлгын отделенидэ оруулжа, тусгаар харууһалга болон эдеэлүүлгэ эмхидхэдэг байнабди. Үнеэнэй тугаллахаһаа недели урид шэмэтэ ба концентрированнэ тэжээл эдюулхэеэ болижо, юрэл шанар һайнтай үбһэ эдюулнэбди. Энэ үедэ үнеэдые бүри һайнаар харууһалха хэрэгтэй. Үнеэнэй тугаллаха отделенидэ һаалишадай дежурства эмхидхэдэг байнабди. Дежурна һаалишан үнеэдые тугаллуулдаг юм. Һая гараһан тугал 15 хоногто тугалай байрада байлгагдаад, саашадаа залуу малай байдаг байрада оруулагдадаг. Үнеэнэй тугаллаһанай һүүлээр һайн шанартай үбһэ, овёсой талха зууража эдюулхэдэ һайн. 6—8 хоноод байхадань үнеэ һүтэй болгохын тулада силос, корнеплодууд болон концентрадуудые түрүүшээр багашагаар, саашадань тогтоогдоһон рациондонь хүрэтэр эдюулхэ хэрэгтэй. Мүн дабһан ба мел гэхэ мэтын нэмэлтэ тэжээл хододоо эдюулхэ шухала.

Үнеэнэй тугаллаһанай һүүлээр дэлэндэнь массаж хэжэ, һайнаар һаажа шадаа һаа, үнеэн һаалгаха үе соогоо һүтэй байдаг юм. Үнеэн юрэл зундаа бэлшээриин һайн болоходо һү ородог гэжэ зарим һаалишад һанадаг юм. Тэрэ тон буруу байна. Үнеэдые һайнаар харууһалжа, зүбөөр эдеэлүүлжэ шадаа һаа тэрэ жэлэй ямаршье сагта һү ехээр үгэдэг гэжэ республикын колхозуудай түрүү малшадай дүй дүршэл харуулна.

Үбэлэй сагта үнеэдые һайнаар харууһалжа ба эдеэлүүлжэ, тобир тарганаар ондо оруулаа һаа, һү ехээр үгэдэг юм. Үбэлэй сагта үнеэдэй гол тэжээлынь халаа үбһэн ба соломо болоно. Үбһые тэрэ зангаарнь, соломые соломо хэршэдэг машинаар хэршэжэ уурал туулаад, һагшадһа нэмээд эдюулхэ ёһотой.

Бидэ малшад малайнгаа тэжээлые гамтайгаар ба зүбөөр гарташалхые оролдодогбди. Би өөрынгөө харууһалжа байһан үнеэдые эдеэлүүлхэдээ үбһэ тэжээлынь тусгаар кормушка соо хэжэ үгэдэгби. Үнеэдые үдэрэй 2—3 дахин уһалха шухала. Үбэлэй сагта үнеэдые үдэр бүри байраһаань гаргажа, сэбэр агаарта ябуулхада ехэ һайн байдаг.

Манай колхозой правлени (түрүүлэгшэ нүхэр Герасимов) ниитынгээ адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ анхаралаа хүсэд хандуулдаггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб оройдоо 34 процент дүүргэгдэһэн байна. Соломоё поли дээрэһээнь суглуулжа, соможо абангүй. саһанда даруулжархиһан байха юм. 30 гектар газар дээрэхи зелёнко сабшагдаагүй үлэшөө. Корнеплодуудые түсэбэй ёһоор 270 центнер бэлэдхэхэ ёһотой аад, оройдоо 70 центнер бэлэдхэһэн байна. Малай дулаан байра барижа шадаагүй. Үнеэдэй ба тугалай байха 2 байра барижа эхилһээр 2 жэл болоо, теэд тэдэнээ мүнөө хүрэтэр барижа дүүргээгүй байна.

Мүнөө манай колхозой малшад хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгые зүбшэн хэлсэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаһан байна. Би энэ жэлдэ абаһан бүхы түлнүүдээ нэгэшье толгойн хоролтогүйгөөр, тобир тарганаар ондо оруулха, һаамхай үнеэн бүриһөө 1954 ондо 2500 литрһээ доошо бэшэ һү һааха уялга абаад, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байнаб.

Минии уялга

Би Улан-Удэ городто, уһан замай флодто матросоор ажаллажа байтараа, таряа хуряалгада хамһалсахаяа Торийн аймагай «Коммунизм» колхоз саг зуурын болзороор эльгээгдэһэн байгааб. Минии энэ колхоздо ерэхэдэ таряа хуряалга түлэг дундаа байгаа һэн.

— Механизаторнуудай дутамаг дээрэһээ тракторнууд дүүрэн хүсөөрөө ажалланагүй, хоёр халаанда хүдэлмэрилнэгүй, үнэтэ сагаа миин байжа үнгэргэнэ,—гэжэ колхозниГууд хоорондоо хөөрэлдэжэ байба. Уданшьегүй, намайе тракторист гэжэ мэдэхэдээ МТС-эй дирекци ба колхозой правлени «НАТИ» маркын тракторай жолоодогшо болгобо.

Трактористаар хүдэлмэрилжэ оробоб. Удаан саг үнгэрөөшьегүй байтар «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол гараба.

Энэ тогтоол уншаад байхадаа би тус МТС-тэ трактористаар үлэхэ гэжэ шиидээд, МТС-эй дирекцидэ мэдүүлгэ бариһан байгааб. МТС-эй дирекци минии мэдүүлгые һайшаажа, намайе өөһэдынгөө штадта трактористаар оруулһан байна.

Уданшьегүй тракторна хүдэлмэриин сезон дүүрэбэ. Би хүдэлмэрилһэн үе соогоо 94 гектар зөөлэн хахалалга хэжэ гарабаб. Мүнөө үедэ би электрогагнууриин мотор тодхолгодо ажаллажа байнаб.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгатай танилсаад байхадаа трактор болон хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдэй заһабариин үедэ үнэн зүрхэнһөө ажаллаха, үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэхэ, ерэхэ жэлдэ «НАТИ» маркын трактораар 700 гектар зөөлэн хахалалга хэхэ, 400 килограмм горючи ба түрхихэ материал алмаха социалистическэ уялга абабаб.

Виктор Леонов, Торийн МТС-эй тракторист.

Промышленностиин ба худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн

ҮРГЭН НИИТЭ АЖАЛШАДАЙ ХЭРЭГЛЭЛЫЕ ЭРХИМЭЭР ХАНГАХА

Декабриин 1—2-то БМАССР-эй промышленностиин ба худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн Улан-Удэдэ болжо дүүрэбэ. Тус зүблөөн дээрэ үргэн хэрэглэлэй промышленна эд товарнуудай, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ, тэдэнэй шанарыень һайжаруулха ба советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолнуудые бэелүүлхэ хэмжээнүүд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр А. Г. ТАРАНЕНКО элидхэл хээ.

* * *

Манай дутагдалнууд ба тэдэниие усадхаха зорилгонууд

Нүхэр А. Г. Тараненкын элидхэлһээ

Үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудай, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгые үргэдхэлгэдэ ба тэдэнэй шанарыень һайжаруулгада, мүн худалдаа наймаае саашадань ехээр хүгжөөхэ хэрэгтэ парти, правительствынгаа ямар ехэ анхарал хандуулжа байһан тухай элидхэлшэ тоггон хэлэбэ. Республикымнай худалдаа наймаанай зарим организацинууд һүүлшын һарануудта эд бараанайнгаа эрьесын түсэбые хэтэрүүлэн дүүргэнэ, магазинуудайнгаа тооё олошоруулжа байна. 1950 онойхидо орходоо 1953 ондо республикымнай розничнэ эд товарай эрьесэ 30 процентээр дээшэлээ, мүн наймаанай сеть зарим талаар үргэдхэгдэө.

Республикымнай худалдаа наймаанай, нютагай, эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй дээрэ дурсагдаһан тогтоолнууд соо табигдаһан эрилтэнүүдэй ёһоор тэдэнэр ажалшадай улам ургажа байгаа материальна ба культурна эрилтэнүүдые гүйсэдөөр хангаха хэрэгтэ бүхы хүсөө элсүүлхэ ёһотой. Ойрын 2—3 жэлэй турша дотор социалистическэ хүдөө ажахыгаа эрид шууд хүгжөөхын түлөө колхознигууд, МТС-үүдэй механизаторнууд унаһан шалтайгаа абангүйгөөр тэмсэжэ байна. Тиимэһээ, илангаяа Бурмонкоопсоюзай хүдэлмэрилэгшэд хүдөөдэ худалдаа наймаанай хүдэлмэриие үндэһөөрнь хубилгаха зэргэтэй.

Гэхэтэй хамта, нэн түрүүндэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд урдаа табигдаһан зорилгонуудаа үшөө хангалтагүйгөөр бэелүүлжэ байна. Худалдаа наймаанай олон организацинууд эд бараанайнгаа эрьесын һарын, квартальна, жэлэй түсэбүүдые саг болзор соонь дүүргэжэ шаданагүй. Тэдэнэр 1953 ондо үргэн хэрэглэлэй 16 миллион түхэригэй эд бараа ажалшадта дутуугаар худалдаад байна.

Эд хэрэглэгшэдэй коопераци хүдөөгэй ажалшадта аяар 3 миллион түхэригэй эд товар дутуу худалдаад байна. Хүдэлмэридэхи дутагдалнуудаа дары усадхаха хэрэгтэ тус организациин анхаралаа үшөө муугаар хандуулһые энэ баримта гэршэлнэ. Хүдөө нютагуудтахи магазинуудта колхознигуудай үдэр бүри хэрэглэдэг товарнууд элбэгээр абаашагданагүй. Байкало-Кударын ба бусад аймагуудай зарим колхозуудтахи магазинуудта махорко, зуурал, замазка, хадааһан, түмэр шартанууд, үнэгүй конфетэнүүд ба. Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхозой дэргэдэхи магазинда кондитерска зүйлнүүд, лампын шэл, гол гэхэ мэтын зүйлнүүд наймаалагданагүй.

Городуудтахи эдеэ хоолой магазинуудта товарайнь ассортимент хангалтагүй байна.

Муу шанартайгаар баригдаһан шэлээмэн ба сагаан булканууд мүнөө болотор худалдагдана. Эдэ дутагдалнууд ойрын үдэрнүүдтэ усадхагдаха зэргэтэй.

— Үргэн ниитэ ажалшадай ямар товар ехээр хэрэглэжэ байһание саг үргэлжэ шэнжэлхэ гээшэ советскэ худалдаа наймаанай гол зорилгонуудай нэгэн болоно, —гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. —Теэд олонхи аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хүдэлмэридэ зохид анхарал табинагүй. Тиимэһээнь Бурмонкоопсоюзай, бусад организацинуудай оптово базануудта олон миллион түхэригэй үргэн хэрэглэлэй эд бараан миил хэбтэжэ байна. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд ажалшадта эрхим һайн шанартай эд товарнуудые худалдаха талаар үшөөл ехэ дутуунуудтай. «Эдеэ хоолой товарнуудые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ, тэдэнэй шанарые һайжаруулха» тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол соо ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие, мүн эдеэ хоолой зүйлнүүдэй шанарые эрид һайжаруулхые эрилтэнэ. Энэ эрилтые республикымнай эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ. Улан-Удын столовонуудай трест (эрхилэгшэнь нүхэр Роговой) эд бараанай эрьесын 10 һарын түсэбые миил 90,5 процент дүүргээ. Мүн тэрэшэлэн ПВЗ-гэй, Халюта-Нуурай рудоуправлениин ОРС-нууд үшөөл муугаар хүдэлмэрилнэ.

Улан-Удэдэ столово ба чайнануудынь гансал городой центртэ. Тиимэһээ городой захын ажалшад столовонуудаар хангагданагүй. Сэлэнгын, Заиграйн ба бусад аймпотребсоюзуудай чайнануудта эдеэ хоол шанар муутайгаар бэлдэгдэнэ. Ажалшадай амаралгын газарнуудта һэрюун унда худалдалга ба бусад культурна наймаан үргэнөөр эмхидхэгдээгүй. Улан-Удын ресторануудта ажалшадай гэр бүлөөрөө ерэжэ, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ зохид байдал үшөө байгуулагдаагүй байна.

Республикымнай Нютагай ба түлишын промышленностиин министерство тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Үйлэдбэриингөө 10 һарын түсэбые тэрэ дүүргэнгүйгөөр, 4 миллион шахуу түхэригэй эд бараа ажалшадта дутуугаар үгөө. Курумканай, Хэжэнгын, Бичурын, Яруунын промкомбинадууд тэсэшэгүй муугаар хүдэлмэрилнэ.

Тус министерствын предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө һулаар тэмсэнэ.

Аймпромкомбинадууд хүдөө ажахыда хэрэглэгдэхэ товарнуудые — шарга, тэргэ, дугаа, хомут, тоног элбэгээр үйлэдбэрилдэггүй байһаниинь тон гэмшэлтэй.

Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин министерство баһал хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй нэгэшье предприяти эрхим һайн шанартай кондитерска зүйлнүүдые үйлэдбэрилнэгүй. Ушар тиимэһээ холын областьнуудһаа эдеэ хоолой товарнуудые республикадаа асарнабди. Аймагуудай пищекомбинадууд шасаргана, һамар, алирһа гэхэ мэтын нютагай ургаса жэмэсые ашаг олзотойгоор хэрэглэнэгүй.

Мүн Бурмонпромсоведэй системын предприятинууд үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциингаа шанарые һайжаруулха, ассортиментыень үргэдхэхын түлөө эрид шууд тэмсэнэгүй.

1954 ондо манай республикын ажалшад үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар энэ жэлэйхидэ орходоо нилээд ехээр хангагдаха байна, — гэжэ элидхэлшэ үгэеэ үргэлжэлүүлнэ. —Тиимэһээ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай эрилтые гүйсэд хангаха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ уялгатай. Тэдэнэр ямар эд товарнуудые худалдан абагшадай хэрэглэдэг байһыень хододоо шэнжэлхэ ёһотой.

Хүдөө ажахые богонихон болзор соо түргэнөөр хүгжөөхын түлөө эрид тэмсэжэ байһан колхознигуудые, МТС-үүдэй механизаторнуудые үргэн хэрэглэлэй товарнуудаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр заахалшье дутаахагүй шухала. Тиимэһээ нүүдэл наймаа үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, холын гүүртэнүүдтэхи малшадые эд бараагаар гүйсэд хангаха гээшэ продавецүүдэй нангин уялга мүн.

Республикымнай худалдаа наймаанда 10.000 гаран хүнүүд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй дунда хүдэлмэридөө эрхим амжалтануудые туйлагшад олон. Тэдэнэй хүдэлмэриин баян дүй дүршэл бүгэдын шадабари болгогдохо ёһотой.

Аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалшадта эрхим һайн шанартай эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдахын тулада складуудаа заһабарилха, чайнануудайнгаа хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха зэргэтэй.

БМАССР-эй Нютагай ба түлишын, Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин министерствонуудэй, Бурмонпромсоведэй системын предприятинуудай хүдэлмэришэд продукциингаа шанарые һайжаруулха, ассортиментыень үргэдхэхэ талаар парти, правительствоор табигдаһан зорилгые заабол дүүргэхэ уялгатай. Тэдэнэр өөһэдынгөө дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, һарын, квартальна, жэлэй үйлэдбэриин түсэбүүдые саг болзор соонь дүүргэхэ, ажалшадта шанар муутай нэгэшье продукци үгэхэгүйн түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ зэргэтэй.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада предприятинуудай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха, үйлэдбэри дээрэ түрүү технологиие нэбтэрүүлхэ, хүдэлмэришэдэй, техникүүдэй, мастернуудай мэргэжэл шадабари улам дээшэлүүлхэ ёһотой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүблөөндэ хабаадагшад: (зүүн гарһаа) Мухаршэбэрэй промкомбинадай директор **А. Назаров**, Зэдын промкомбинадай модошо дархан **Н. Вершинин**, Улан-Удын № 10 магазинай продавец **А. Бодяк**, Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин түрүүлэгшэ **А. Мартыненко**, Железнодорожно районой промкомбинадай директор **Г. Безызвестный**, «Металлоширпотреб» заводой директор **П. Сытов**.

З. Веснинагай фото.

Советскэ хүн тухай Парти, Правительствын анхарал

Советскэ правительствомнай, Коммунистическэ партимнай ажалшадай материальна ба культурна ажаһуудалые һайжаруулха хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулжа байна. Энээниинь һүүлшын хэдэн тогтоолнууд дахинаа гэршэлнэ.

Манайшье республикын нютагай ба эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд жэл ерэхэ бүри улам хүгжэнэ, үйлэдбэринь үргэдэнэ. Жэшээнь, 1954 оной январьһаа эхилжэ Улан-Удын оёдолой фабрика хоёр халаанаар хүдэлмэрилдэг болохонь, Зэдын, Бичурын промкомбинадууд оёдолой цехүүдые нээхэ байна. Кяхта городто трикотажна, Сэлэнгын аймагта һээы дарадаг фабриканууд баригдажа эхилхэнь. «Металлоширпотреб» заводто шэнэ цех эмхидхэгдэжэ, жэл соо никель 20 мянган оро үйлэдбэрилхэ байна.

1954 ондо эдеэ хоолой промышленностиин валовой продукци үйлэдбэрилхэ хэмжээн энэ жэлэйхиһээ 20 процентээр ехэ болохо юм. 1955—56 онуудта пивэ шаналга хоёр дахин ехэ болохо. Мүн тэрэшэлэн эд бараанай эрьесэ саг үргэлжэ дээшэлнэ. Тиихэтэй хамта, республикымнай промышленностиин, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэридэ дутуу дунданууд олон.

Республикын Нютагай ба түлишын промышленностиин Министр нүхэр **Пивоваров** үгэ хэлэхэ зуураа, олон предприятинууд гаргаша ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. продукциинь өөрынь үнэ ехэ, Нютагай ба түлишын промышленностиин министерствын аяар 21 предприяти 10 һарынгаа даалгабари дүүргээдүй гэжэ тэмдэглэбэ. — Үйлэдбэридөө түрүү технологи, ажалай новаторнуудай түрүү дүй дүршэлые хэрэглэхын түлөө оролдодоггүй, һанаа амархан һуудаг хүнүүд республикын Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин министерствын предприятинуудта үшөө олон, —гэжэ тус промышленностиин Министр нүхэр **Барабанов** хэлэбэ. Олон пищекомбинадуудай хүтэлбэрилэгшэд (Сэлэнгын, Тарбагатайн) нютагайнгаа түүхэй эдые хэрэглэнгүй, асарагдаһан материалнуудаар хүдэлмэрилхэ гэжэ хүсэдэг заншалтай.

Эд хэрэглэгшэдэй коопрациин складта колхозуудай ехээр хэрэглэжэ байһан хадааһа, түмэр ба барилгын бусад материалнуудай хэдэн мянган тонноор хэбтэжэ байхада Тарбагатайн ба бусад аймпотребсоюзууд абаашанагүй, — гэжэ Бурмонкоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **Доржин** шүүмжэлээ.

Эд бараанай ассортиментые үргэдхэхэ

Ажалшадай эрилтэнүүдтэ тон анхаралтайгаар хандуулхын, эд товарай ассортиментые бүхы хэмжээгээр үргэдхэхын шухала байһан тухайда зүблөөндэ хабаадаһан олон нүхэд хэлэбэ. Мүн энэ талаар бии байһан дутагдалнууд элирүүлэгдэн шүүмжэлэгдэһэн байна.

Улан-Удын мебельнэ фабрика урдань арбан зургаан зүйлэй эд хэрэгсэлнүүдые гаргадаг байһан аад, — гэжэ Улан-Удын горпромторгын директор нүхэр **Копотов** хэлэбэ, — мүнөө оройдоо гурбан янзын мебель бүтээн гаргана. Энэ хадаа советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ, ажалша ниитын улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха тухай һүүлэй үедэ парти ба правительствын гаргаһан тогтоолнуудые хэр һайнаар ойлгоһон ябадал болоно гээшэб? Республикын Нютагай ба түлишын промышленностиин министерство түсэбөө 102 процент дүүргэбэ гэжэ Министр нүхэр Пивоваров хэды һайрхабашье, энэ 102 процентын юун байһые манда тайлбарилан хэлэжэ үгэбэгүй, бүтээн гаргаха продукциингаа ассортиментые тус министерствын предприятинуудай хэр зэргээр үргэдхэжэ байһан түшаа дуугай гараба.

—Хүүгэдэй бишыхан оро мүнөө город дотор олохонь тон бэрхэтэй, — гэжэ мебельнэ магазинай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр **Воробьёва** хэлэбэ.—Гансашье энэ бэшэ, мүн ажалшадта хэрэгтэй олохон зүйлнүүд манда олонхи ушарта байдаггүй. Манай магазинда заримдаа муугаар хэгдэһэн мебель ороно. Энэ тон ехэ дутагдал гээшэ. Мүнөө айл бүхэн гоё һайхан мебельтэй байха гэжэ оролдоно. Хүдэр бүхөөр, уран зохидоор хэгдэһэн стол, стул, буфет, комот гэхэ зэргын зүйлнүүдые хүн бүхэн худалдажа абаха гэжэ хүсэнэ. Теэд бүтээн гаргадаг продукциингаа шанарые һайжаруулхын, ассортиментыень үргэдхэхын түлөө тус фабрикын хүтэлбэрилэгшэд ёһотойгоор тэмсэнэгүй гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ.

Худалдаа наймаанай хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр хүдөө нютагуудтахи зарим магазинуудта тамхи, зуруул, дабһа, керосин гэхэ зэргын ажалшадта тон хэрэгтэй зүйлнүүдэй заримдаа таһалдадаг тухайда, шухала ассортиментын эд товарай саг соогоо асарагдадаггүйн тухайда зүблөөндэ хабаадагшад мүн лэ тэмдэглэһэн байна.

Баунтын аймгүйсэдкомой худалдаа наймаанай таһагые даагша нүхэр **Дармаев** үгэ хэлэхэ зуураа, хүдөө нютагуудта, илангаяа холын аймагуудта эд бараа саг соонь зөөжэ абаашахын, хүдөөгэй ажалшадай эрилтэнүүдтэ тон анхаралтайгаар хандахын шухала байһан тухайда хэлэбэ.

— Худалдаа наймаанай базанууд, жэшээнь, обувьторг, главтекстильторг, главодеждторг гэхэ зэргын организацинууд үшөө хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ, ажалшадай эрилтэнүүдтэ дүлии балайгаар хандана. Тэдэнэр шүүмжэлэлһээ ехэ айдаг. Энэ ушарһаа эд хэрэглэгшэдэй конференцинүүдые үнгэргэдэггүй, ажалшадай һанамжа дурадхалнуудые анхаралдаа абадаггүй, — гэжэ нүхэр Дармаев шүүмжэлбэ.

Мүн ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай: столовонуудай, чайнануудай хүдэлмэриин дутагдалнууд хүрсаар шүүмжэлэгдэһэн байна.

Нютагай түүхэй эдүүдһээ продукци элбэгээр үйлэдбэрилэе

Нютагай түүхэй эд материалнуудһаа үргэн хэрэгсэлэй эд бараа элбэг ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха тон ехэ арга боломжонуудай бии байһан тухайда зүблөөндэ хабаадагшад тодорхойлон хэлэһэн байна.

— Улан-Удын паровозо-вагонно завод, жэшээнь, дайнай урда тээхи 1940—1941 онуудай туршада үргэн хэрэглэлэй дүшөөд зүйлэй элдэб эд товарнуудые бүтээн гаргадаг байгаа һаа, мүнөө шанар муутайшаг оро лэ гансахан үйлэдбэрилэн гаргана. Мяха-консервын комбинат хилгааһан матраасуудые, элдэб үнгын яһан шагтануудые, щётконуудые бүтээн гаргахаяа мүнөө болишонхой, — гэжэ Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр **Егорова** хэлэбэ. — Мүнөө манай республика доторхи промышленна томо томо предприяти бүхэн үргэн хэрэглэлэй эд товар элбэг ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха дүүрэн арга боломжотой. Механизированнэ шэлэй заводшье шэлээр элдэб амһартануудые, мебельдэ хэрэглэгдэхэ гоёлто, гэрэл гэхэ мэтын зүйлнүүдые хэжэ шадаха байна. Имагтал энээниие бодомжотой һайнаар эмхидхэхэ шухала.

— Энээнһээ урда тээ овощной консервэнүүдые аяар Украина гэхэ зэргын холо газарһаа асардаг байгаабди, — гэжэ Үнэгэтэйн плодоовощной заводой директор нүхэр **Синявин** тэмдэглэбэ. — Теэд овощной консервэнүүдые республика дотороо хэхэ гүйсэд арга боломжотой байгаабди. Мүнөө жэлһээ эхилжэ манай завод овощной консервэнүүдые хэдэг болобо. 1954 ондо 560 мянган банка, саашань 1 миллион банка консервэ жэл бүхэндэ гаргадаг болохобди.

Республикын нютагай ба түлишын промышленностиин предприятинуудта техникын һулаар нэбтэрүүлэгдэдэг, ажалай бүтээсын үшөө муу байһан тухайда нүхэр Синявин хэлэһэн байна.

— Манай республика оёдолһон хубсаһа аяар арбаад мянган километрын газарһаа, Минск, Витебск, Каунас гэхэ мэтын газарһаа асардаг байна,—гэжэ «Главодеждторгын» базые эрхилэгшэ нүхэр **Власов** мэдүүлбэ. — Теэд бидэнэр республика дотороо оёдолой ба трикотажна томо фабриканууды бариха дүүрэн арга боломжотойбди. Зүгөөр лэ, энэ арга боломжо хүсэд хэрэглэгдэнэгүй.

Кабанскын пищекомбинадай директор нүхэр **Соболев** коллективэйнгээ хэжэ байһан хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ. Тус комбинат эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүдые: ургамалай тоһо, варени гэхэ мэтын зүйлнүүдые һүүлэй жэлнүүдэй туршада үйлэдбэрилэн гаргадаг болоо. Продукциин шанарые саашадань һайжаруулхын тулада эдеэ хоолой промышленностиин мэргэжэлтэдэй зүгһөө зохихо туһаламжын ехэ хэрэгтэй байһан тухайда нүхэр Соболев тэмдэглэбэ.

Худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха

Жэлһээ жэл ерэхэ бүри эд товарай эрьесын улам ургажа, гүрэнэй, кооперативна ба колхозно худалдаа наймаанай дам саашадаа дэлгэржэ байһан тухайда үгэ хэлэгшэд тэмдэглэхэ зуураа, худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриие үшөө һайжаруулхын шухала байһанда ехэ анхаралаа хандуулба.

—«Советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол дотор — гэжэ республикын Худалдаа наймаанай Министр нүхэр **Данилов** тэмдэглэбэ, — гүрэнэй, кооперативна болон колхозно худалдаа наймаае саашадань һайжаруулха тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаһан байна. Үргэн хэрэглэлэй эд товарнууд улам бүри элбэгээр худалдагдадаг боложо байна. Энэ жэлэй дүүрэтэр үшөө 15 миллион түхэригэй элдэб янзын эд бараан манай республикын ажалшадта нэмэжэ худалдагдаха юм. Эд товарай эрьесын улам үргэдхэгдэхэ тудам худалдаа наймаанай бүхы организацинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха шухала. Гэхэ зуура, республика доторхи худалдаа наймаанай 46 организацинуудай аяар 30-ниинь түсэбтэ даалгабаряа дүүргэнэгүй, ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжые ёһотойгоор анхаралдаа абанагүй.

Саашань нүхэр Данилов худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха зорилгоор республикын Худалдаа наймаанай министерствын ямар хэмжээнүүдые хараалһан тухайда дэлгэрэнгыгээр тоггон хэлэбэ.

— Худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриие нютагай партийна болон советскэ организацинуудай саг үргэлжэ һонирходог байгаа һаань, — гэжэ Кударын аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **Москвитин** тэмдэглэбэ, — тэдэнэр һураггүй һайнаар хүдэлмэрилхэ байгаа. Жэшээнь, манай аймагай партийна, советскэ органууд аймпотребсоюзай хүдэлмэридэ ямаршье анхарал хандуулдаггүй, манай хүдэлмэри тухай асуудал партиин айкомой бюрогой гү, али аймгүйсэдкомой заседани дээрэ табигдадаггүй.

Мүн энээн тухайда Кяхтын аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Караваев хэлэһэн байна.

— Манай хүдэлмэри тухай асуудал мэнэ һаяхан, ноябриин һүүлээр аймсоведэй сесси дээрэ табигдаһан байна. Теэд энэ асуудал тон бэлэдхэл муутайгаар, ёһо тэдыгээр зүбшэн хэлсэгдээ, гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Паровозо-вагонно заводой ОРС-ын начальник нүхэр **Гурин** үгэ хэлэхэ зуураа, худалдаа наймаанай организацинуудай гэр байрануудые бариха хэрэгтэ республикын партийна, советскэ органуудай зүгһөө ёһотой анхарал хандуулагданагүй гэжэ тэмдэглэбэ.

— Ниитын эдеэ хоолой үргэн уужам, һаруул сэбэр гэр байрануудые, һайн һайн магазинуудые шэнээр бариха саг ерээ, — гэжэ тэрэ хэлэбэ. Теэд энэ хэрэг город дотор най үшөө хангалтагүйгөөр шиидхэгдэһэн зангаараа.

Саашадань нүхэр Гурин худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дундахи политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин дутагдалнууд тухайда тоггон хэлэбэ.

Кадрнууд тухай

Худалдаа наймаанай организацинуудые ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые кадрнуудаар улам бэхижүүлхын шухала байһание зүблөөндэ хабаадагшад тэмдэглэһэн байна. Худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой олохон предприятинууд кадрнуудаар тон дутамаг юм. Иимэ кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэг манай республика дотор үшөө хангалтагүйгөөр табигданхай.

— Республикын худалдаа наймаанай организацинуудай кадрнуудай аяар 80 процентнь тусгаар мэргэжэлгүй хүнүүд юм, — гэжэ КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр **Ножкин** тэмдэглэбэ. Теэд республикын Худалдаа наймаанай министерство, Буркоопсоюз ба бусад организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулнагүй. Худалдаа наймаанай организацинуудай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар табигданхай. Энэ ушарһаа даалгагдаһан хэрэгтээ хайша хэрэгээр хандадаг, советскэ худалдаа наймаанай ёһо гуримые эбдэдэг баримтанууд зарим хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө үзэгдэнэ.

Худалдаа наймаанай организацинуудай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай коллективэй дундахи хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эрид һайжаруулхын шухала байһан тухайда Улан-Удын столовонуудай трестые эрхилэгшын орлогшо нүхэр **Ефимов**, паровозо-вагонно заводой ОРС-ын начальник нүхэр **Гурин** ба бусад хэлэһэн байна.

Республика дотороо худалдаа наймаае улам һайжаруулхын, нютагай түүхэй эд хэрэгсэлнүүдые һайса хэрэглэн, үргэн хэрэглэлэй эд бараа элбэг ехээр бүтээн гаргахын шухала байһан тухайда, худалдаа наймаанай организацинуудай урда табигдаһан зорилгонууд тухайда партиин областной комитедэй секретарь нүхэр Климов дэлгэрэнгыгээр хэлэһэн байна.

Республика дотороо худалдаа наймаае саашадань һайжаруулха уряатайгаар республикын худалдаа наймаанай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан хандалга зүблөөндэ хабаадагшад баталан абаба.

„Германидахи Советскэ 33 предприятиие Германска Демократическа Республикын зөөри болгон түлөөһэгүйгөөр дамжуулан үгэхэ гурим тухай“ протокол баталагдаа

БЕРЛИН, декабриин 2. (ТАСС). «Германидахи советскэ 33 предприятиие Германска Демократическа Республикын зөөри болгон түлөөһэгүйгөөр дамжуулан үгэхэ гурим тухай» протокол үсэгэлдэр Берлиндэ баталагдаа.

Советско-германска холимог комиссиин гэшүүд тус протоколдо гар табиба.

Энэ протоколой ёһоор, предприятинуудые түлөөһэгүйгөөр дамжуулан үгэлгэ патентнүүдые, патентнэ захилнууудые ба техническэ документациие оруулалсан, 1954 оной январиин 1-нэй байдалаар бүхы активуудтай ба пассивуудтай хэгдэхэ байна.

Дамжуулан үгэлгые найруулхын тулада предприяти бүхэн дээрэ хоёр талын актнууд зохёогдохо юм. Германидахи советскэ эд зөөри эрхилхэ управлениин түлөөлэгшэд ба немецкэ талын түлөөлэгшэд эдэ актнуудта гар табиха болоно.

ГДР-эй зөөри болгогдон түлөөһэгүйгөөр дамжуулан үгтэхэ предприятинуудай список протоколдо хабсаргагдаха байна.

КНДР-эй ба КНР-эй хоорондо экономическа болон культурна хани харилсаан тухай хэлсээе Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын министрнүүдэй кабинет һайшааба

ПХЕНЬЯН, декабриин 2. (ТАСС). Корейн Центральна телеграфна агентство Хитадай Арадай Республикада ошоод ерэһэн корейскэ правительственна делегациин хүдэлмэри тухай министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшэ Ким Ир Сенэй элидхэл тушаа Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын министрнүүдэй кабинедэй тогтоолые толилбо. КНДР-эй министрнүүдэй кабинет Пекиндэ болоһон хэлсээнэй дүнгүүдые бүрин һайшаажа амаршална, КНДР-эй арадай ажахые һэргээхэ ба саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ КНР-эй арадай центральна правительствын үзүүлһэн туһаламжын түлөө КНР-эй арадай центральна правительствода ба ахадүү хитад арадта гүн гүнзэгы баяр баясхалангаа мэдүүлнэ. КНДР-эй министрнүүдэй кабинет «КНДР-эй ба КНР-эй хоорондохи экономическа болон культурна хани харилсаан тухай» баталагдаһан хэлсээ КНДР-эй арадай верховно суглаанай баталамжада дамжуулан үгэхэ гэжэ тогтоогоо.

Венгридэ эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүгжэлтэ

БУДАПЕШТ, декабриин 2. (ТАСС). Венгридэ эд хэрэглэгшэдэй кооперациин ажал-ябуулга һүүлэй үедэ нилээд ехэ боложо байна. Хүдөөдэ худалдаа наймаанай газарнуудые олошоруулгада мүнгэ һомололго нилээд ехэ болгогдоо. Гурбадахи кварталда хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин магазинууд ба ларёгуудта эд товарай эрьесэ үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада 17 процентээр, үнгэрһэн жэлэй октябрьтай сасуулхада октябрь һарада 34 процентээр ехэ болобо.

Ерэхэ жэлдэ хүдөө нютагуудта 1300 шэнэ магазинуудые ба ларёгуудые, тэрэ тоодо 15 универмаг, барилгын материалнуудай 680 магазин, эдеэ хоолой 180 магазин гэхэ мэтые нээхэ гэжэ түсэблэгдөө.

Хитадай промышленна предприятинууд түсэбүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэнэ

ПЕКИН, декабриин 2. (ТАСС). Хитадай промышленна предприятинууд дээрэ үйлэдбэриин мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэржэ байна, Энээнэй ашаар продукци бүтээн гаргалга хододоо ургана, тэрэнэй шанарынь һайжарна, өөрынь үнэ химдаруулагдана.

«Женьминьжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, октябрь һара соо текстильнэ промышленностиин министерствын предприятинууд сентябриин даалтабаритай сасуулхада 10 процент ехэ продукци бүхы түхэлөөрнь бүтээн гаргаһан байна. Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэришэд ба албахаатшад ехэ амжалтануудые туйлаба. Тэдэнэр саарһа бүтээн гаргаха талаар урда һарын хэмжээе—10 процент, автопокрышка—18 процент, сигаретэ—10 процент, резиновэ гутал—7 процент гэхэ мэтээр үлүүлһэн байна. Ноябриин түрүүшын 20 үдэртэ гүрэнэй шахтанууд октябрьда орходоо 7,4 процент ехэ нүүрһэ орондоо үгөө.

Газетэнүүд жэлэй үйлэдбэриин түсэбые ороной томо предприятинуудай болзорһоонь урид дүүргэһэн тухай тэрэшэлэн мэдээсэнэ.

Хитадай Арадай Республикын ба Индонезиин хоорондо худалдаа наймаанай хэлсээн баталагдаба

ПЕКИН, декабриин 1. (ТАСС). Пекиндэ хитадай-индонезийскэ худалдаа наймаанай хэлсээн баталагдаа гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна.

Финляндиин ажалшадай эрилтэнүүд

ХЕЛЬСИНКИ, декабриин 2. (ТАСС). Демократическа хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, шэнэ правительствын байгуулагдаһантай дашарамдуулан, тус орон дотор тохёолдоһон байдалые зүбшэн хэлсэжэ байгаа ажалшадай суглаанууд Финляндида боложо үргэлжэлһөөр.

Предприятинуудта, профсоюзна ба бусад организацинуудта ажалшад финскэ арадай олонхидой интересүүдтэ харюусаха политикые ябуулжа шадаха правительствые тус орон дотор байгуулха гэһэн эрилтэ табижа, эрид шангаар тэмсэнэ. Өөһэдынгөө суглаанууд дээрэ ажалшад хадаа сеймын фракцинуудта ба республикын президентдэ эльгээгдэхэ бэшэгүүдые баталан абажа байна.

Коппола гэжэ тосхоной хүдэлмэришэд мүнөөнэй коалиционно правительствые үгы хэхэ эрилтэ өөһэдынгөө бэшэг соо табина. Тус правительствын орондо, парламентска гурбан ехэ фракцинуудай правительство, Советскэ Союзтай хани барисаанай ба харилсан ойлголсолгын политика ябуулха правительство байгуулагдаха ёһотой гэһэн эрилтэ табигдана. Ваякоски тосхоной ажалшад мүн иимэ лэ һаналтай байна.

Парламентска гурбан ехэ фракцинуудта хандаһан бэшэг «Турун Ракеннус» гэжэ акционерно обществын хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ абтаа. Мүнөөнэй правительствые һэлгэлгэ хадаа эдэ фракцинуудай хани харилсаанай эгээн шухала зорилгонь болоно гэжэ тус бэшэг соонь тэмдэглэгдэнэ.

Хельсинкиин металл-болбосоруулагша предприятинуудай хүдэлмэришэдэй найдабарита хүнүүд өөһэдынгөө суглаа хэжэ, делегаци һунгаба. Тус делегаци сеймын (парламентын) фракцида орохо ба Советскэ Союзтай худалдаа наймаагаа үргэдхэхые эрихэ ёһотой байна.

Колонинуудта национально-сүлөөрэлгын хүдэлөө хамгаалхын түлөө

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 2. (ТАСС). «Эль Насиональ» гэжэ венесуэльскэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, национальна университедэй бүхы факультедүүдые түлөөлһэн венесуэльскэ бүлэг студентнүүд баруун полушарида байгаа европейскэ ба американска колонинуудай бээ даанхай байдалай түлөө хүдэлөө дэмжэхэ организациие байгуулаа. Британска, Французска ба Голландска Гвиануудта, Тринидадта Кюрасаода, Арубада, Бонертэ, Барбадосто, Мальвинска (ондоогоор хэлэхэдэ, Фолклендскэ—**Ред.**) аралнуудта, Пуэрто-Рикодэ ба колонинуудта бээ даанхай байдал олгохо тухай эрилтэ тус мэдүүлгэ соонь хэгдэнэ. Британска Гвианада Англиин хэһэн зэбсэгтэ интервенцидэ эсэргүү протест тус мэдүүлгэ соонь тэрэшэлэн хэгдэнэ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн VIII сесси

Генеральна Ассамблейн декабриин 1-нэй пленарна заседани

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 2. (ТАСС). «Зэрлиг аашанууд» тушаа американска хардалга тухай асуудалаар Генеральна Ассамблейн үсэгэлдэрэй пленарна заседани дээрэ Голландиин, Шэнэ Зеландиин, Бельгиин, Франциин, Грециин ба Урда-Африканска Союзай делегадууд Хитадай Арадай Республикые ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикые американска түлөөлэгшын хардаһаниие дахин дабтаба. Эдэ оронуудай правительствонууд корейскэ ба хитад арадуудта эсэргүү хэгдэһэн американска агрессиие өөһэдынгөө сэрэгүүдээр дэмжэһэн байна. Бразилиин делегат мүн лэ иимэ удхатайгаар үгэ хэлээ.

«Зэрлиг аашанууд» тухай хардалгые Генеральна Ассамблейн зүблэхэ зүйлдэ оруулга хадаа арадуудай хоорондохи хани барисаанда ба эб найрамдалда туһалхагүй буруу алхам гээшэ гэжэ Чехословакиин түлөөлэгшэ В. Давид мэдүүлбэ. Генеральна Ассамблейдэ өөрынгөө хардалгые баадхахадаа, США-гэй делегаци гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудые хүшэр хүндэ болгохо, уласхоорондын оршон байдалые хорлохо юм гэжэ бодоһон байгаа.

Американска талын табиһан тус тус «хэрэгүүдые» хаража үзөөд, Чехословакиин түлөөлэгшэ хадаа бүгэдөөрөө «гэршэнэр» зорюута болгогдоһон нюурнуудай худал мэдүүлгэнүүдэй» үндэһөөр тэдэ хэрэгүүд зохёогдоо гэжэ Чехословакиин түлөөлэгшэ харуулба.

США-гэй зонхилхы нюурнууд ООН-до КНР-эй хуулита эрхэнүүдые һэргээхэ зам дээрэ шэнэ һаадуудые байгуулхын тула Хитадай Арадай Республикада эсэргүү хардалгын кампаниие шангадхаха гэжэ оролдоно гээд Чехословакиин түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ. Тус кампаниин энээниие үүдхэгшэдэй бүрин диилдэлгээр дүүргэхэ юм гэжэ В. Давид хэлэбэ.

„Адмирал Ушаков“ гэжэ советскэ фильмые Греци дотор харуулга хоригдобо

АФИНЫ, декабриин 2. (ТАСС). Засагаархид хадаа «Адмирал Ушаков» гэжэ советскэ кинофильм Грецидэ харуулха ябадалые хорибо. Фильмые хараһанайнгаа һүүлээр, «Ушаков ухаан бодолоороо ба ажалаараа революционер» гээшэ, «Фильмын бүхы удхань коммунистическэ революциие харуулна», «фильмдэ наадагша нюурнууд гүрэнэй үндэһэ һуури унагаажа шадаха аргатайгаар тэмсэнэ» гэһэн тобшололые жандармериин майорой хэһэнэй һүүлээр энэ хорилто хэгдэбэ.

Кенидэ английска дайшад дура зоргоороо аашална

ЛОНДОН, декабриин 1. (ТАСС). Һаяхан Найробида (Кени) английска офицер Джеральд Гриффитс гэгшые сүүдлэбэ. Хоёр негрые алаа гэжэ тэрэниие гэмнэһэн байна. Кениин хүн зондо эсэргүү английска дайшадай гаргаһан зэрлиг аашануудай зарим тодорхой баримтанууд сүүдэй мүшхэлгын үедэ тодорбо. Гриффитсын гэршэлһэнэй ёһоор, хэн олон негрнүүдые алахаб гэһэн «мүрысөөн» Кенидэхи сэрэгүүдэй хоорондо хэгдэнэ. Негр бүхэниие алаһанай түлөө солдадууд 5 шиллинг хэмжээтэй мүнгэн шан абаха байна.

Кениин негритянска хүн зондо эсэргүү английска засагаархидай хэһэн шуһата террорто хабаадагшадай нэгэнэйнь энэ мэдэрэлгэ Англиин арад үргэн олониитые ехээр зэбүүрхүүлбэ. «Манчестер Гардиан» газетэ энэ дура зоргоороо аашалалгые «Галзуу ба гуримгүй алалга хэхэ ябадалые һайшааһан хэрэг гээшэ» гэжэ шэнжэлнэ.

Английска мэдээнүүдэй ёһоор, онсо байдалые бии болгоһоной һүүлээр нэгэ жэлэй турша дотор Кенидэ 5 мянган негрнүүд алагдаа, 28 мянган хүн түрмэдэ ба концентрационно лагерьнуудта хаагдаа. Парламентын гэшүүн лейборист М. Фут гэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, мүнөө концлагерьнуудта ба түрмэнүүдтэ 55 мянган шахуу негрнүүд байна.

США Филиппинэ дээрэ сэрэгэй базануудые үргэдхэнэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 1. (ТАСС). Манилаһаа Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, США-гэй далайн министр Андерсон хадаа США-гэй далайн сэрэгэй базанууд Филиппинэ дээрэ шангадхагдаха байна гэжэ пресс-конференци дээрэ мэдүүлбэ. Дальна Востогто США-гэй далайн-сэрэгэй объектнүүдтэ ошоод ерэһэн Андерсон хадаа США Манилаһаа баруун хойгуур Субик заливтахи базые үргэдхэхэ программа бэелүүлжэ эхилээ гэжэ мэдээсэбэ.

Даладье гэгшын мэдүүлгэ

ПАРИЖ, декабриин 1. (ТАСС). «Монд» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, радикалнуудай партиин ударидагшадай нэгэн Эдуард Даладье «европейскэ армиие» буруушаажа, Воклюз департаментын радикал социалистнуудай партиин федерациин конференци дээрэ үгэ хэлэбэ.

ХАРАГДАДАГГҮЙ ХАБААДАГША

Бермудска зүблөөнэй үедэ гансашье США ба Англиин зүгһөө бэшэ, мүн тэрэшэлэн энэ зүблөөнэй «харагдадаггүй хабаадагшын»—боннско канцлер Аденауэрэй зүгһөө Францида хашалтэ хэрэгжэ байна гэжэ зарим газетэнүүд элитээр мэдээнэ.

КУКРЫНИКСЫН зураг. («Правда» газетэһээ абтаба).

Худалдаа наймаанай-кулинарна һургуули

«Советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол советскэ худалдаа наймаае эрид хүгжөөлгын шухала программа мүн.

Энэ программые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада орон дотор худалдаа наймаанай, нийтын эдеэ хоолой мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ тусхай һургуулинуудай тоо олошоржо байна. Мүн манай республика дотор кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ худалдаа наймаанай-кулинарна һургуули нилээд ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Тус һургуулиин бии болгогдоһонһоо хойшо олон тоото мэргэжэлтэд һуража гараа. Мүнөө тэдэнэр республикын хүдөө нютагуудай ба городуудай магазинууд болон столовонуудта хүдэлмэрилнэ.

1950 онһоо хойшо 150 шахуу продавецууд, 176 поварнууд ба магазиниие даагшад, кладовщигууд болон буфетчигүүд тус һургуули дүүргэжэ гараа. Гадна, магазинуудые, столовонуудые даагшад, товароведүүд, худалдаа наймаанай бусадшье хүдэлмэрилэгшэд, хамта 343 хүн мэргэжэлээ дээшэлүүлээ.

Мүнөө һургуулиин элдэб группануудта 192 хүн һуража байна. Тэдэнэр мэргэжэл ехэтэй һургагшад — Е. А. Сперанская, Н. Г. Кузьмин, Е. В. Иванушкин, З. С. Фролова гэгшэдэй хүтэлбэри доро тус тус мэргэжэлые оролдосотойгоор шудална. Һурагшадай үзэһэн материалнуудаа һайнаар ойлгохын тула тэндэ харуулан ойлгуулха зүйлнүүд бии. Тиин һурагшад эд товарай ассортиментнүүдтэй, сортнуудтай, шэгнэлгын, хэмжэлгын хэрэгсэлнүүдэй системэтэй һайнаар танилсана.

Һургуулида һурагшад практикаяа городой түрүү магазинуудта дүршэлтэй продавецүүдэй хүтэлбэри доро үнгэргэнэ.

Худалдаа наймаанай-кулинарна һургуулида үйлэдбэриһөө таһарангүйгөөр магазинай директорнүүд, нийтын эдеэ хоолой газарнуудай хүтэлбэрилэгшэд, столовонуудай поварнууд һуралсажа, мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Гадна, хүдөө нютагуудай худалдаа наймаанай мэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие һайжаруулха зорилгоор 20 чайнануудые даагшанар богонихон болзорой курсада һуралсажа байна.

В. Шитиков.

ЭРХИМ ПРОДАВЕЦ

Бичурын сельпогой № 7 магазинай продавец Владимир Минаевич Иванов худалдаа наймаанда 6 жэл шахуу ажаллажа байна.

Түрүүшын үедэ нилээд бэрхэшээлнүүд тэрээндэ тохёолдодог байгаа, юундэб гэхэдэ, дүй дүршэл ба тусхай һуралсалгүй байһан юм. Гэбэшье, залуу продавец худалдаа наймаанай хэрэгые оролдосотойгоор шудалдаг, эд хэрэглэгшэдэй эрилтые дүүрэн хангаха гэжэ эрмэлзэдэг байгаа. Тиимэһээ нүхэр Ивановой шадабари түргөөр дээшэлһэн байна.

Нүхэр Иванов худалдан абагшадай эрилтэнүүдые һайнаар хангахын тула шухала эд бараае хаһа саг соонь асаржа байдаг. Мүн советскэ худалдаа наймаанай гурим тухай, пайщигуудай түлэбэриин удхашанар тухай ажалшадта хододоо хөөрэжэ үгэдэг юм. Иимэһээ нүхэр Иванов колхознигуудай, механизаторнуудай дунда хүндэтэй болонхой.

1952 оной эсэстэ нүхэр Иванов партиин гэшүүнэй кандидат боло… ороһон юм. Тэрэ сагһаа хойшо м… гэжэлээ улам дээшэлүүлдэг, ма… сизм-ленинизмын теориие эдэб… тэйгээр шудалдаг болоо.

Өөрынгөө хэрэгые һайса шуд… һанай, хүдэлмэридөө үнэн сэх… хандадагай ашаар энэ продавец… товарай эрьесын түсэбые жэл б… дүүргэдэг. Байгша оной 10 һар… түсэб 105,6 процент дүүргэжэ, нүх… Иванов сельпогой правлениһээ м… гэн шанда хүртөө.

Эд товарай эрьесые саашада… үргэдхэхэ, гүрэнэй, кооперати… болон колхозно худалдаа найма… һайжаруулха талаар парти ба пр… вительствын хэмжээ-ябуулгануу… харюу болгон нүхэр Иванов эд т… варай эрьесын жэлэйнгээ даалга… ри декабриин 20 болотор дүүрг… уялта абанхай.

М. Фалилее…

Редакторай орлог…
Д. Л. ЛОБСАНОВ

Мүнөөдэр кино, театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта—«Застава в горах» (10, 12, 14, 16, 18, 20 ба 22 ч.), киножурнал «Новости дня» № 59.

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Любовь Яровая» I серп (12, 16 ба 20 ч.), II сери (14, 18 ба 22 ч.), киножур… «Наука и техника» № 9.

«ХРОНИКА» кинотеатрта — «Ал… сандр Невский (13 ч.), «Дикая б… (14 ч. 45 м., 16 ч. 30 м., 1… 15 м., ба 20 ч. 15 м.), хилын сэ… фильм (22 ч. 15 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23. заместителя редактора—7-85. отв. секретаря—3-23. партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00694. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.